



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu Mgr. Jiřiny Jislové a soudkyň Mgr. Aleny Jedličkové a JUDr. Ivany Hesové ve věci

žalobce: **JUDr. M. Š., Ph.D.**, narozený xxx
bytem xxx
adresa pro doručování xxx
zastoupený advokátkou Mgr. Miluší Pospíšilovou
sídlem Paprsková 1340/10, 140 00 Praha 4

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, IČO: 00025429
sídlem Vyšehradská 427/16, 128 10 Praha 2

o 300 000 Kč s příslušenstvím,

k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 31. 1. 2018, č. j. 9 C 218/2017- 88,

takto:

- I.** Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku IV. co do napadené částky 100 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 1. 7. 2017 do zaplacení **potvrzuje.**
- II.** Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku III. o nákladech řízení **m ě n í** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 19 800 Kč do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokátky Mgr. Miluše Pospíšilové.
- III.** Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů odvolacího a dovolacího řízení částku ve výši 30 600 Kč do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokátky Mgr. Miluše Pospíšilové.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně výrokem I. rozhodl, že žalovaná je povinna omluvit se žalobci doporučeným, datovaným, oprávněnou úřední osobou podepsaným dopisem ve znění uvedeném v tomto výroku. Výrokem II. uložil žalované zaplatit žalobci částku 23 500 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05% ročně z této částky od 1. 7. 2017 do zaplacení. Výrokem III. uložil žalované zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 13 560 Kč. Výrokem IV. zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal na žalované dalšího finančního zadostiučinění ve výši 276 500 Kč.
2. Takto rozhodl o žalobě, v níž žalobce tvrdil, že dne 29. 01. 2001 podal (společně s dalšími dvěma žalobci) u Obvodního soudu pro Prahu 4 žalobu o náhradu škody a o ochranu osobnosti proti žalovaným: České republice – Ministerstvu spravedlnosti a soudci Mgr. Ladislavu Hejtmánkovi, pro jeho urážlivé výroky pronesené v průběhu dvou soudních jednání dne 12. 01. 2001, které vedly ke zmaření druhého jednání a k následnému vyloučení tohoto soudce z projednávání obou věcí pro podjatost. Žaloba byla u Obvodního soudu pro Prahu 4 projednávána sp. zn. 23 C 75/2001. Dne 19. 04. 2002 bylo řízení přerušeno, neboť jeden ze žalobců zemřel. Dne 22. 3. 2004 bylo rozhodnuto o pokračování v řízení. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 19. 04. 2004 bylo to usnesení potvrzeno. Dne 19. 07. 2007 bylo rozhodnuto, že řízení o ochraně osobnosti se vylučuje k samostatnému řízení, a to pod sp. zn. 23 C 169/2004. Usnesením Vrchního soudu v Praze č. j. Nep 2629/2004 – 97 ze dne 13. 11. 2001 bylo rozhodnuto, že k projednání žaloby o ochranu osobnosti jsou příslušné krajské soudy a věc byla postoupena Městskému soudu v Praze. Spis byl doručen Městskému soudu v Praze dne 02. 03. 2005, kde byla věc projednávána pod sp. zn. 34 C 29/2005 a přidělena soudci JUDr. Martinu Valehrachovi. Usnesením č. j. 34 C 29/2005 – 101 ze dne 25. 04. 2005 Městský soud v Praze řízení zastavil s tím, že k projednání takové žaloby nemá pravomoc. Proti tomuto usnesení žalobce podal odvolání, kterému Vrchní soud v Praze vyhověl usnesením ze dne 07. 12. 2005, č. j. 1 Co 224/2005 – 105, a rozhodl, že soud k projednání žaloby má pravomoc. Usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 04. 05. 2007, č. j. Nco 91/2007, bylo rozhodnuto o námitce podjatosti s tím, že JUDr. Ladislav Hejtmánek se mezitím stal soudcem Městského soudu v Praze tak, že soudci Městského soudu v Praze sice vyloučení nejsou, avšak sám soudce JUDr. Martin Valehrach dne 24. 09. 2007 z tohoto důvodu podal podnět k přikázání jinému soudu z důvodu vhodnosti. Na základě tohoto podnětu Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 06. 01. 2009, č. j. Ned 633/2008 – 145, věc přikázal Krajskému soudu v Praze, kde byla vedena pod sp. z. 36 C 55/2009 a přidělena soudci JUDr. Vojtěchu Ceplovi. Řízení pak probíhalo plynule a dne 15. 08. 2011 byl vyhlášen rozsudek č. j. 36 C 88/2009 – 277, jímž byla žaloba o ochranu osobnosti zamítnuta. Náhrada nákladů řízení žádnému z účastníků nebyla přiznána, neboť k nevhodným výrokům skutečně došlo, ale nebyly vyhodnoceny jako výroky způsobilé přivodit zásah do práva žalobce na ochranu osobnosti. Proti výroku o věci samé žalobce nepodal odvolání, neboť mu dostatečnou satisfakci poskytlo odůvodnění rozsudku. Tento výrok nabyt právní moci dne 15. 10. 2001. Proti výroku o náhradě nákladů řízení podal odvolání žalovaný soudce Mgr. Ladislav Hejtmánek s poukazem na plný úspěch ve věci. O náhradě nákladů řízení bylo opakovaně rozhodováno jak Vrchním soudem v Praze, který důvod pro nepřiznání náhrady nákladů řízení úspěšnému žalovanému uvedený v rozhodnutí Krajského soudu v Praze neshledal dostatečným, tak i Krajským soudem v Praze, který i přes uvedený právní názor odvolacího soudu setrval na svém názoru ohledně rozhodnutí o náhradě nákladů řízení za použití § 150 o. s. ř. Naposledy bylo o náhradě nákladů řízení rozhodnuto usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 12. 11. 2015, č. j. 36 C 35/2009 – 356 tak, že žalobci bylo uloženo zaplatit žalovanému náhradu nákladů řízení. Proti tomuto usnesení podal žalobce odvolání, kterému však nebylo vyhověno, usnesení Krajského soudu v Praze bylo potvrzeno a nabylo právní moci dne 11. 10. 2016. Řízení o žalobě na ochranu osobnosti, které bylo zahájeno dne 29. 1. 2001 pravomocně skončilo dne 11. 10. 2016 a trvalo tak 16 let a osm měsíců (správně 15 let a 8 měsíců), když rozsudek o věci samé nabyt právní moci již dne 15. 10. 2011. Žaloba na ochranu osobnosti byla zamítnuta, avšak žalobce proti zamítavému výroku rozsudku nepodal odvolání, neboť dostatečnou satisfakci mu poskytlo odůvodnění

rozsudku. Žalobce dne 30. 12. 2016 u žalované uplatnil nárok na odškodnění za nepřiměřenou délku řízení zahájeného u Obvodního soudu pro Prahu 4 a následně dokončeného Krajským soudem v Praze pod sp. zn. 36 C 55/2009, kdy požadoval písemnou omluvu ve znění uvedeném ve výroku napadeného rozsudku a zadostiučinění ve výši 300 000 Kč. Ke dni podání žaloby se žalovaná k jeho požadavku nevyjádřila.

3. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Nesporovala, že žalobce u ní nárok na odškodnění imateriální újmy, která mu měla vzniknout nepřiměřenou délkou jím uvedených řízení, uplatnil dne 30. 12. 2016. Žalobci však odškodnění tvrzené imateriální újmy neposkytla, když dospěla k závěru, že předmětné řízení, jehož průběh ve vyjádření podrobně popsala, bylo mimořádně složité po procesní stránce, žalobce v něm vystupoval nikoli jako přímý účastník, ale jako zástupce přímých účastníků. Řízení pro něho měla zcela minimální význam, když v této souvislosti poukázala na to, že omluvy se žalobci již dostalo v odpovědi předsedy Obvodního soudu pro Prahu 4 JUDr. Lubomíra Nováka ze dne 25. 1. 2001 a následně pak ze dne 22. 10. 2021 na stížnost žalobce na nevhodné chování soudce Mgr. Ladislava Hejtmánka. Za situace, kdy vedení soudních sporů je svým způsobem zaměstnání žalobce, jenž vystupuje v četných řízeních jako zástupce jiných účastníků podle § 26 odst. o. s. ř. a jeho postavení lze srovnat s postavením advokáta, vedení dalšího sporu navíc samo o sobě nemůže vyvolat na straně žalobce vznik nemajetkové újmy. Žalovaná se proto domnívala, že jsou dány okolnosti vyvracející domněnku vzniku nemajetkové újmy v důsledku délky jednoho z mnoha řízení, které žalobce vede, obzvláště za situace, kdy toto konkrétní řízení bylo ze strany žalobce vedeno jaksi samo pro sebe samé. Žalovaná tak neshledala existenci nemajetkové újmy ani v následném řízení o náhradě nákladů řízení, které jsou logickým důsledkem podání žaloby.
4. Soud prvního stupně provedl dokazování spisem Obvodního soudu pro Prahu 4 sp. zn. 15 C 147/99, který se týkal řízení, v němž Všeobecná zdravotní pojišťovna uplatnila proti žalovanému A. Z. regres ve výši 831,10 Kč jako náklady za ambulantní léčbu zranění V.O., které jí měl způsobit žalovaný. Žalovaný byl v řízení zastoupen členem Nezávislé odborové komise M. Š.. Věc projednával soudce Mgr. Ladislav Hejtmánek, proti němuž při jednání dne 12. 1. 2001 vznesl zástupce žalovaného námitku podjatosti a podal na něj stížnost. Na tuto stížnost mu písemně odpověděl předseda Obvodního soudu pro Prahu 4 s tím, že tato stížnost na postup soudce byla projednána. Spis byl předložen Městskému soudu v Praze k rozhodnutí o námitce podjatosti s vyjádřením Mgr. Hejtmánka, který uvedl, že k účastníkům řízení má v současné době vztah, neboť proti němu podali u Obvodního soudu pro Prahu 4 žalobu, kde vystupuje jako žalovaný. Jinak na výsledku řízení nemá žádný zájem. Usnesením ze dne 28. 3. 2001, č. j. 14 Nc 124/2001 – 33 byl Mgr. Hejtmánek vyloučen z projednávání této věci. Řízení pak bylo přerušeno, neboť A. Z. dne xxx zemřel. Žalobce následně vzal žalobu zpět a řízení bylo zastaveno usnesením ze dne 4. 1. 2002, které nabylo právní moci dne 13. 2. 2002.
5. Dále provedl důkaz spisem Obvodního soudu pro Prahu 2 sp. zn. 23 C 75/2001. Předmětem tohoto řízení byla žaloba M. Š., A. Z. a H.T. Ch. proti Mgr. Ladislavu Hejtmánkovi a České republice – Ministerstvu spravedlnosti, o zaplacení náhrady škody ve výši 1 400 Kč a o omluvu M.Š. a A. Z. za nevhodné a urážlivé výroky Mgr. Ladislava Hejtmánka. Žaloba byla podána dne 29. 1. 2001 u Obvodního soudu pro Prahu 4. V tomto řízení byla projednána uvedená žaloba jen v části týkající se náhrady škody, když k řízení o omluvu, nebyla shledána věcná příslušnost tohoto soudu. Soud prvního stupně pak pod bodem 8. odůvodnění rozsudku podrobně popsal průběh tohoto řízení. Předmětné řízení bylo usnesením ze dne 19. 4. 2002 přerušeno do skončení dědického řízení po zemřelém druhém žalobci A. Z... Pohledávku zemřelého žalobce uplatněnou v posuzovaném řízení podle rozhodnutí v dědickém řízení převzal M. Š., a soud s ním nadále v řízení pokračoval jako s účastníkem řízení. Ve věci bylo rozhodnuto rozsudkem ze dne 22. 10. 2007 tak, že řízení o zaplacení částky 2 653 Kč s příslušenstvím bylo zastaveno a ohledně zaplacení částky 2 147 Kč s příslušenství byla žaloba zamítnuta. Proti tomuto rozsudku podal žalobce odvolání. Městský soud v Praze rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozsudek nabyl právní moci dne 11. 8. 2008.

6. Ze spisu Krajského soudu v Praze sp. zn. 36 C 55/2009 soud prvního stupně zjistil, že o žalobě v části týkající se omluvy, bylo usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 1. 2004, č. j. Ncp 2629/2004 – 97 rozhodnuto tak, že k řízení jsou příslušné krajské soudy. Z důvodu vhodnosti byla věc usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 2. 2009, č. j. Ncd 633/2008 - 149 přikázána k projednání Krajskému soudu v Praze poté, kdy žalobce vznesl námitku podjatosti soudců Městského soudu v Praze, neboť v mezidobí se žalovaný Mgr. Hejtmánek stal soudcem tohoto soudu. Soud prvního stupně pak pod bodem 9. odůvodnění podrobně popsal průběh tohoto řízení. Konstatoval, že žalobce podal proti rozhodnutí Vrchního soudu o delegaci vhodné ústavní stížnost, která byla odmítnuta. Žalobce navrhl, aby v řízení byl proveden důkaz výsledkem svědkyně H.T. Ch., která za svou osobu vzala žalobu zpět, a řízení ve vztahu k ní bylo zastaveno. Soud měl problémy jednak se zjištěním pobytu svědkyně, která se následně k nařízenému jednání opakovaně nedostavila, což odůvodňovala svým nedobрым zdravotním stavem. Z tohoto důvodu bylo opakovaně odročováno jednání, které ve věci bylo nařízeno. Svědkyně byla vyslechnuta až při jednání dne 11. 7. 2011. Rozsudkem ze dne 15. 8. 2011 byla žaloba zamítnuta a o náhradě nákladů řízení bylo za použití § 150 o. s. ř. rozhodnuto tak, že se úspěšnému žalovanému nepřiznávají. Proti výroku o zamítnutí žaloby žádný z účastníků nepodal odvolání. Žalovaný Mgr. Hejtmánek podal odvolání do výroku o nákladech řízení. O nákladech řízení opakovaně rozhodoval Vrchní soud v Praze i Krajský soud v Praze poté, kdy Vrchní soud v Praze neshledal důvody pro rozhodnutí o nákladech řízení za použití § 150 o. s. ř. Naposledy o nákladech řízení rozhodl Krajský soud v Praze usnesením ze dne 12. 11. 2015, č. j. 36 C 55/2009 – 356 tak, že žalobci uložil zaplatit žalovanému Mgr. Hejtmánkovi částku 31 157,50 Kč. Toto usnesení bylo potvrzeno usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 9. 2016, č. j. 1 Co 7/2016 -337, které nabylo právní moci dne 11. 10. 2016.
7. Takto zjištěný skutkový stav věci soud prvního stupně posoudil po právní stránce dle § 13, § 31a zák. č. 82/1998 Sb. a dospěl k závěru, že posuzované řízení bylo zahájeno žalobou podanou dne 29. 1. 2001, v níž žalobce spolu s dalšími dvěma žalobci uplatnili současně dva nároky se samostatným skutkovým základem, a to žalobu na náhradu škody a žalobu na ochranu osobnosti. Žaloba byla podána u místně nepřislušného Obvodního soudu pro Prahu 4. Proto byla postoupena Obvodnímu soudu pro Prahu 2, a to v části o náhradu škody, která byla projednávána pod sp. zn. 23 C 75/2001. V této části byla žaloba zamítnuta a řízení pravomocně skončilo ke dni 11. 8. 2005. V této části řízení trvalo 7 let a šest měsíců. Žaloba na ochranu osobnosti byla projednávána Krajským soudem v Praze pod sp. zn. 39 C 55/2009. Řízení meritorně skončilo zamítnutím žaloby dne 15. 10. 2011, po 10 letech a 8 měsících. Dále pak bylo pokračováno již jen o nákladech řízení, když usnesení o těchto nákladech nabylo právní moci dne 11. 10. 2016. Celková délka řízení tak od jeho zahájení 29. 1. 2001 do jeho skončení 11. 10. 2016 trvala celkem 16 let a 8 měsíců. Věc shledal složitou jak po skutkové, tak i právní stránce. Pokud jde o význam posuzovaného řízení, dospěl soud prvního stupně k závěru, že pro žalobce byl tento význam velmi malý, neboť se mu jednak dostalo omluvy již v písemné odpovědi předsedy Obvodního soudu pro Prahu 4 JUDr. Nováka na stížnost žalobce na nevhodné chování soudce Mgr. Hejtmánka. Dále pak proto, že žalobce má právnické vzdělání a muselo mu tak být zřejmé, že nemůže být ani s jedním nárokem úspěšným a dále i proto, že frustraci z dlouhé doby trvání řízení nemůže, jako osoba opakovaně podávající různé žaloby a zúčastňující se i dalších řízení jako zástupce účastníků, vnímat tak úkorně jako účastník, který se soudí jen ojedinele anebo v menším rozsahu než je tomu u žalobce.
8. Přesto však shledal, že celková doba řízení je nepřiměřeně dlouhá, a je tak dán odpovědnostní titul dle § 13 zák. č. 82/1998 Sb. a žalobci vznikla nemajetková újma. Jako odpovídající formu odškodnění této újmy shledal jednak omluvu ve formě vtělené do výroku I. rozsudku soudu prvního stupně a jednak i zadostiučinění v penězích, neboť předmětnou omluvu neshledal přiměřeným odškodněním. Celkovou výši odškodnění za zjištěnou délku řízení stanovil částkou 235 000 Kč, kterou pak ponížil celkem o 90 %, a to pro složitost věci (20%), podíl žalobce na délce řízení (20%), počet orgánů soudní soustavy, které v řízení opakovaně rozhodovaly (40%) a malý význam posuzovaného řízení pro žalobce (10%). Imateriální újmu žalobce tak v penězích odškodnil částkou

ve výši 23 500 Kč. Žalobcem uplatněnému nároku tak vyhověl co do omluvy a částečně co do finančního odškodnění (výroky I. a II.).

9. Pokud se žalobce domáhal odškodnění co do částky 276 500 Kč s příslušenstvím, žalobu zamítl.
10. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle s odkazem na § 142 odst. 3 o. s. ř. s tím, že rozhodnutí o výši plnění záviselo na úvaze soudu.
11. Žalobce do zamítavého výroku IV. rozsudku soudu prvního stupně v rozsahu částky 200 000 Kč s příslušenstvím podal včasné odvolání.
12. Podáním ze dne 4. 10. 2018 vzal žalobce částečně žalobu zpět co do požadavku na omluvu žalobkyně a co do částky 23 500 Kč, neboť žalovaná na základě rozsudku soudu prvního stupně ze dne 31. 1. 2018 zaslala požadovanou omluvu a zaplatila mu присouzenou částku.
13. Žalovaná v podání ze dne 4. 3. 2019 s částečným zpětvzetím žaloby v žalobcem uvedeném rozsahu souhlasila.
14. V odvolání především žádal o opravu nebo doplnění výroku I. napadeného rozsudku, jímž bylo vyhověno požadavku žalobce na omluvu. Tomuto požadavku soud prvního stupně vyhověl, když usnesením ze dne 9. 5. 2018 výrok I. napadeného rozsudku opravil tak, aby jeho znění odpovídalo žalobnímu požadavku. Ve věci samé se pak žalobce vymezil proti hodnocení jednotlivých kritérií dle § 31a zák. č. 82/1998 Sb., zejména pak hlediska složitosti věci a významu řízení pro žalobce. Poukázal rovněž na to, že rozhodnutí by mělo mít i preventivně sankční účinek, čemuž přiznání částky 23 000 Kč neodpovídá. Žádal proto, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnil a přiznal mu na finančním odškodnění další částku, případně aby rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.
15. O tomto odvolání žalobce rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 5. 3. 2019, č. j. 15 Co 269/2018 – 142 tak, že výrokem I. rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích I. (omluva) a II. (peněžité odškodnění) zrušil a v tomto rozsahu za souhlasu žalované řízení zastavil s ohledem na částečné zpětvzetí. Výrokem II. rozsudek soudu prvního stupně v zamítavém výroku IV. ohledně částky 276 500 Kč potvrdil a výrokem III. žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů. Odvolací soud shledal, že soud prvního stupně dospěl ke správnému závěru, že posuzované řízení bylo nepřiměřeně dlouhé a že je namístě žalobci poskytnout satisfakci za újmu, která mu v důsledku toho vznikla. Nesouhlasil však s posouzením jednotlivých kritérií, z nichž je třeba následně usuzovat na to, v jaké formě bude odškodnění poskytnuto, zejména pak s hodnocením předmětu řízení a jeho významu. Konstatoval, že ani část řízení týkající se žaloby na náhradu škody, ani řízení na ochranu osobnosti nemělo pro žalobce zvýšený význam, v případě řízení o náhradu škody byl s ohledem na výši žalované částky, tento význam nicotný. Rovněž v řízení na ochranu osobnosti muselo být žalobci, jako osobě práva znalé, zřejmé, že od počátku absentují důvody pro podání této žaloby, neboť výroky žalovaného soudce nesměřovaly přímo vůči osobě žalobce, ale k projednávané věci a procesnímu řízení, nebyly způsobilé snížit čest žalobce, a to i za stavu, kdy lze tyto výroky hodnotit z profesního hlediska jako nevhodné. Odvolací soud přihlédl i k tomu, že žalobce podává množství žalob, v nichž je na straně žalované účasten stát (odvolací soud zjistil, že od roku 2008 projednával více než 250 odvolání žalobce v těchto věcech). S ohledem na takovéto množství žalob pak nelze předpokládat, že každé z řízení by zasáhlo citelně do psychické sféry žalobce. Uvedl, že si je vědom toho, že i žalobce, který podává množství žalobních návrhů, může pociťovat citelnou újmu za dlouho trvající řízení, avšak s ohledem na mimořádné množství řízení by však peněžní náhrada měla být poskytnuta jen tehdy, pokud by bylo možné z objektivních hledisek hodnotit zvýšený význam posuzovaného řízení. V souzené věci však odvolací soud zvýšený význam řízení pro žalobce neshledal, naopak dospěl k závěru, že význam posuzovaného řízení pro žalobce byl velmi nízký a postačující formou odškodnění tak je konstatování porušení práva, a proto rozsudek soudu prvního stupně v zamítavém výroku potvrdil.

16. Proti výroku II. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 5. 3. 2019, č. j. 15 Co 269/2018 -142, ve znění opravného usnesení ze dne 8. 1. 2020, č. j. 15 Co 269/2018-197 podal žalobce v rozsahu částky 100 000 Kč s příslušenstvím dovolání, o němž rozhodl Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 28. 1. 2021, č. j. 30 Cdo 1166/2020 – 207 tak, že výše uvedený rozsudek Městského soudu v Praze ve výroku II. co do částky 100 000 Kč s příslušenstvím a ve výroku o nákladech řízení zrušil a v tomto rozsahu věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení. Nejvyšší soud odvolacímu soudu vytkl, že nesprávně zhodnotil motivaci žalobce k podání žaloby v posuzovaném řízení z hlediska toho, zda se jednalo o žalobu šikanózní. Uvedl, že závěr odvolacího soudu o šikanóznosti žaloby nemůže obstát s ohledem na zjištění, že tehdejší předseda Obvodního soudu pro Prahu 4 v odpovědi ze dne 25. 1. 2001 na žalobcovu stížnost na nevhodné chování soudce Mgr. Hejtmánka, posoudil jako důvodnou s ohledem na nepřipadnou slovní reakci tohoto soudce. Závěr odvolacího soudu o šikanóznosti žaloby nemůže obstát i proto, že ani v řízení o náhradu škody ani v řízení o ochranu osobnosti nebyla konstatována šikanóznost žaloby. Dále odvolacímu soudu vytkl, že se nezabýval ani hodnocením kritéria složitosti řízení, byť žalobce v odvolání vytýkal soudu prvního stupně, že toto kritérium nesprávně posoudil. Konstatoval, že odůvodnění napadeného rozsudku odvolacího soudu postrádá v tomto směru podrobnější skutková zjištění týkající se toho, z jakých důvodů řízení opakovaně probíhalo na třech stupních soudní soustavy a jednou u Ústavního soudu. V důsledku toho pak absentuje i úvaha o tom, zda lze důvodnost podávaných opravných prostředků žalobce podřadit pod kritérium postupu orgánů veřejné moci a zohlednit je ve prospěch žalobce při stanovení výše přiměřeného zadostiučnění, nebo zda se jedná o okolnosti působící naopak ve prospěch žalované. Dále odvolacímu soudu vytkl, že se při posouzení toho, zda jednání žalobce s ohledem na množství jím zahájených soudních a správních řízení, lze považovat za obstrukční a litigiozní, nezabýval druhým z aspektů, na jejichž základě lze usuzovat na litigioznost řízení, kterým je úspěšnost žalobce v těchto řízeních. Z výše uvedených důvodů proto Nejvyšší soud rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 5. 3. 2019 v zamítavém výroku II. co do částky 100 000 Kč s příslušenstvím zrušil a v tomto rozsahu věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení. Současně vyslovil závazný právní názor, že odvolací soud se musí znovu zabývat důvodností nároku žalobce s ohledem na délku posuzovaného řízení. Přitom znovu zváží, zda se v případě žalobce jedná o litigiozní uplatňování práva a v závislosti na vyřešení této otázky pak posoudí, zda v daném řízení žalobci vznikla imateriální újma a náleží mu adekvátní forma zadostiučnění.
17. Odvolací soud pak ve světle rozhodnutí dovolacího soudu znovu přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně dle § 212, § 212a zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), a to již jen v rozsahu částky 100 000 Kč s příslušenstvím, a po doplnění dokazování dospěl k závěru, že odvolání žalobce není důvodné.
18. Soud prvního stupně si pro své rozhodnutí opatřil dostatečné podklady, na základě provedeného dokazování pak dospěl ke správným skutkovým zjištěním a učinil z nich i odpovídající skutkové závěry, především pokud se týká stanovení celkové délky posuzovaného řízení a v důsledku toho posouzení podmínek pro vznik odpovědnosti státu za nesprávný úřední postup ve smyslu § 13 zák. č. 82/1998 Sb. (dále jen „Zákon“).
19. Soud prvního stupně dospěl ke správnému závěru, že posuzované řízení nelze považovat za přiměřené, když jeho celková délka činila 15 let a 8 měsíců (soud prvního stupně délku řízení určil 16 let a 8 měsíců, čímž se dopustil početní chyby, neboť délku řízení stanovil o jeden rok delší, než řízení skutečně trvalo), přičemž třetina z celkové délky řízení (celkem 5 let) se týká již jen procesního rozhodování o náhradě nákladů řízení. V řízení nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by takovou délku řízení ospravedlňovaly, a to ani s přihlédnutím k tomu, že řízení muselo být na delší dobu přerušeno do doby skončení dědického řízení po A. Z. (jednomu z žalobců), v řízení nebyly zjištěny žádné průtahy, soudy musely reagovat na procesní úkony žalobce, o nichž musely soudy rozhodnout, což s sebou automaticky přináší prodloužení řízení, neboť každé rozhodnutí si vyžaduje určitý čas. Odvolací soud provažuje skutková zjištění a závěry soudu prvního stupně za správné, a proto pro stručnost odkazuje v tomto směru na odůvodnění napadeného rozsudku.

20. Odvolací soud poté, kdy doplnil dokazování ohledně zjištění litigióznosti jednání žalobce a blíže posoudil i skutečnosti, které vedly k tomu, že ve věci bylo opakovaně rozhodováno, odvolacím soudem, Nejvyšším soudem i Ústavním soudem, zejména pak v koncové části řízení o ochranu osobnosti, která se týkala již jen nákladů řízení, dospěl k závěru, že i po tomto upřesnění, lze souhlasit s právními závěry soudu prvního stupně a s jeho hodnocením jednotlivých kritérií uvedených v § 31a Zákona. Proto i v tomto směru lze v podrobnostech odkázat na odůvodnění napadeného rozsudku.
21. Odvolací soud ve světle závěrů dovolacího soudu dodává jen tolik, že při posouzení jednání žalobce z hlediska jeho litigióznosti, vycházel z přehledu řízení, k němuž přihlížel již ve svém předchozím rozhodnutí, a do nějž spadá i toto řízení. Shledal, že pro posouzení poměru úspěšnosti žalobce v těchto řízeních je postačující zabývat se jen řízeními, v nichž se žalobce domáhá náhrady škody či imateriální újmy dle zák. č. 82/1998 Sb. vůči Ministerstvu spravedlnosti, jako organizační složce státu. Z údajů získaných z těchto evidenčních pomůcek a následně též ze zúženého přehledu řízení zpracovaného žalovanou, odvolací soud zjistil, že v období od roku 2008 do roku 2018 bylo u odvolacího soudu projednáváno celkem 250 žalob. Z toho téměř polovina těchto řízení (150 žalob) se týkala Ministerstva spravedlnosti. Z uvedeného přehledu dále vyplynulo, že žalobce byl v těchto řízeních téměř vždy úspěšný, neboť mu bylo poskytnuto odškodnění, ať již ve formě konstatování porušení práva nebo omluvy, ale i ve formě peněžité (celkem v 67 řízeních). Z přehledu je pak zřejmé, že v řízeních, která se žalobce přímo týkala, byl v převážné míře odškodněn poskytnutím zadostiučinění v peněžité formě. V řízeních, která se netýkala přímo jeho osoby, vesměs se jednalo o řízení, v nichž žalobce žádal o poskytnutí informací, v nichž soudy shledaly, že délka řízení byla nepřiměřená, avšak význam tohoto řízení pro žalobce byl shledán minimálním nebo nulovým, se žalobci dostalo zadostiučinění formou konstatování porušení práva. Odvolací soud proto uzavřel, že i když žalobce podává značné množství žalob, je v řízení o nich vesměs úspěšný. Nelze proto z tohoto pohledu v jeho jednání shledat znaky litigióznosti, nicméně množství žalob snižuje v jakémkoli řízení jeho význam pro žalobce oproti osobám, které se soudí ojedinele anebo jen v mnohem menším rozsahu než žalobce.
22. Soud prvního stupně ze spisu Krajského soudu v Praze sp. zn. 36 C 55/2009 správně zjistil, že věcně bylo o žalobě na ochranu osobnosti pravomocně rozhodnuto ke dni 15. 10. 2011, avšak řízení dále pokračovalo, a to již jen ohledně nákladů řízení. Celková délka řízení se tak prodloužila o dalších pět let, kdy o nákladech řízení opakovaně rozhodoval Krajský soud v Praze (4x), Vrchní soud v Praze (3x), Nejvyšší soud (1x), když o nákladech řízení bylo pravomocně rozhodnuto 11. 10. 2016. K tomuto dni se pak vztahuje i celková délka posuzovaného řízení. V průběhu řízení o ochranu osobnosti 1x rozhodoval i Ústavní soud, a to o stížnosti žalobce proti usnesení Vrchního soudu v Praze, kterým bylo rozhodnuto o částečném zastavení řízení vůči žalobkyni H.T. Ch. a o vrácení soudního poplatku ve vztahu k této účastnici. Ústavní soud stížnost žalobce jako nedůvodnou odmítl.
23. Ze všech rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, kterými rušil rozhodnutí Krajského soudu v Praze o náhradě nákladů řízení vyplývá, že odvolací soud rušil napadená rozhodnutí soudu prvního stupně pro jeho vady, které spočívaly v nepřesném a nelogickém vyjadřování soudu prvního stupně o důvodech zvláštního zřetele hodných pro použití výjimečného ustanovení § 150 o. s. ř. pro rozhodnutí o nákladech řízení, dále v tom, že soud prvního stupně důsledně nedbal pokynů odvolacího soudu o tom, že rozhodnutí o nákladech řízení podle § 150 o. s. ř. musí být podrobně a přesvědčivým způsobem odůvodněno, že musí vycházet z posouzení všech okolností konkrétní věci a pečlivého posouzení všech rozhodných hledisek. Odvolací soud shledal rovněž zřejmý rozpor mezi odůvodněním rozhodnutí o věci samé a následně důvody, které soud prvního stupně později shledal důvody zvláštního zřetele hodnými v souvislosti s rozhodnutím o nákladech řízení dle § 150 o. s. ř.
24. Odvolací soud na základě výše uvedených skutečností dospěl k závěru, že tyto okolnosti je třeba hodnotit z hlediska činnosti orgánů státu jako okolnosti svědčící ve prospěch žalobce, kdy v této

části řízení mohl intenzivněji pocítovat nejistotu ohledně výsledku řízení, navíc za situace, kdy bylo zřejmé, že rozhodnutí o nákladech řízení zasáhne do jeho osobnostní, respektive majetkové sféry. Nicméně intenzitu této nejistoty s ohledem na výsledek rozhodnutí o věci samé, nelze považovat za tak vysokou, aby odůvodňovala přiznání vyššího finančního odškodnění, než se žalobci již dostalo. Zejména i s přihlédnutím k tomu, že se sám žalobce na prodloužení řízení v části, v níž bylo rozhodováno o nákladech řízení, podílel, když podal proti usnesení Vrchního soudu v Praze, č. j. 1 Co 35/2014 – 333 zjevně nedůvodné dovolání, které bylo odmítnuto, když dovolací soud samo napadené rozhodnutí i postup Vrchního soudu v Praze ve všech předchozích zrušovacích rozhodnutích shledal správným.

25. Odvolací soud proto z výše uvedených důvodů shledal, že soud prvního stupně dospěl ke správnému závěru, že posuzované řízení bylo nepřiměřeně dlouhé, že v důsledku toho došlo k nesprávnému úřednímu postupu a žalovaná tak dle § 13 odst. 1,2 odpovídá za imateriální újmu, která žalobci vznikla v důsledku tohoto nepřiměřeně dlouhého řízení. Soud prvního stupně pak odpovídajícím způsobem zhodnotil i jednotlivá kritéria uvedená v § 31a odst. 3 Zákona a dospěl ke správnému závěru, že odpovídajícím zadostiucněním s ohledem na zjištěnou délku řízení je přiměřeným zadostiucněním nejen omluva, ale i peněžitá náhrada. Vzhledem k tomu, že žalovaná již soudem prvního stupně přiznanou omluvu i peněžitou náhradu poskytla a odvolací soud neshledal žádné relevantní důvody pro další zvýšení poskytnutého zadostiucnění, potvrdil rozsudek soudu prvního stupně v zamítavém výroku IV. co do napadené částky 100 000 Kč s příslušenstvím, jako věcně správný (§ 219 o. s. ř.).
26. Rozsudek soudu prvního stupně však změnil (§ 220 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.) ve výroku III. o náhradě nákladů řízení. Soud prvního stupně správně žalobci přiznal náhradu nákladů řízení, neboť žalobce byl co do základu věci úspěšný, přičemž rozhodnutí o výši plnění záviselo na úvaze soudu. Přehlédl však judikaturu Ústavního soudu a Nejvyššího soudu, konkrétně nález Ústavního soudu ČR ze dne 5. 8. 2009, sp. zn. I ÚS 1310/09 a rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. 2. 2014, sp. zn. 30 Cdo 2707/2013, a odměnu stanovil jen z přiznané částky peněžitého odškodnění.
27. Právní zástupkyni žalobce na náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně náleží odměna stanovená podle § 7 bod 5. (z tarifní hodnoty dle § 9 odst. 4 písm. a/) za čtyři úkony právní služby dle § 11 odst. 1 písm. a), d), g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, v platném znění (dále jen „Vyhláška“), a to převzetí věci, sepsání žaloby a účast na jednáních ve dnech 27. 10. 2017 a 24. 1. 2018, která trvala více než dvě hodiny, ve výši 18 600 Kč (6 x 3 100 Kč). Dále právní zástupkyni žalobce náleží dle § 13 odst. 1,3 Vyhlášky paušální náhrada hotových výdajů ke čtyřem úkonům právní služby po 300 Kč, tj. celkem 1 200 Kč. Právní zástupkyně žalobce nedoložila, že je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto jí náhrada této daně přiznána nebyla. Zařízení před soudem prvního stupně tak byla žalobci přiznána náhrada nákladů řízení v celkové výši 19 800 Kč.
28. Odvolací soud po rozhodnutí Nejvyššího soudu rozhodoval o náhradě nákladů řízení dle § 224 odst. 2,3 o. s. ř. v spojení s § 142 odst. 3 o. s. ř. ve dvou odvolacích řízeních a v řízení dovolacím. Právní zástupkyně žalobce v prvním odvolacím řízení učinila celkem čtyři úkony právní služby dle § 11 odst. 1 písm. k), d), g) Vyhlášky (odvolání, vyjádření s návrhem na vyloučení soudců ze dne 2. 10. 2018, částečné zpětvzetí žaloby ze dne 4. 10. 2018 a účast na jednání dne 7. 8. 2019). V dovolacím řízení učinila právní zástupkyně žalobce jeden úkon právní služby dle § 11 odst. 1 písm. d) Vyhlášky (podání dovolání). Ve druhém odvolacím řízení pak právní zástupkyně žalobce učinila tři úkony právní služby dle § 11 odst. 1 písm. k), g) Vyhlášky (vyjádření ze dne 24. 10. 2021, účast na jednání ve dnech 21. 5. 2021 a 26. 10. 2021).
29. Právní zástupkyni tak náleží odměna celkem za 9 úkonů právní služby po 3 100 Kč (z tarifní hodnoty dle § 9 odst. 4 písm. a/ Vyhlášky) ve výši 27 900 Kč (9 x 3 100 Kč), dále paušální náhrada hotových výdajů ke každému úkonu právní služby po 300 Kč dle § 13 odst. 1 a 3 Vyhlášky, ve výši 2 700 Kč (9 x 300 Kč). Právní zástupkyně žalobce v žádném z těchto řízení nedoložila, že je plátcem DPH. Žalobci tak na náhradě nákladů odvolacího a dovolacího řízení náleží částka 30 600 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** do dvou měsíců od jeho doručení podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR za splnění podmínek uvedených v § 237 o. s. ř., a to u soudu, který rozhodoval v prvním stupni (Obvodní soud pro Prahu 5). Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat dovolací soud.

Praha 26. října 2021

Mgr. Jiřina Jislová v. r.
předsedkyně senátu